

Vreme: 23.09.2022 17:47

Medij: nova.rs

Link: <https://nova.rs/kultura/nova-rs-sa-mrdjanom-bajicem-kroz-njegovu-novu-izlozbu-nepouzdati>

Autori: Autor: Mona Cukić

Temе: Salon Muzeja savremene umetnosti Beograd

Naslov: sa Mrđanom Bajićem kroz njegovu novu izložbu "Nepouzdati pripovedač"

7920

Velika kuća na malom fići, Jugomuzej, muzej u muzeju, skulpture koje postoje i one koje ne postoje, spomenik spomenicima koji padaju, autoportret sa 13 glava... samo su neki segmenti izložbe "Nepouzdati pripovedač" koja će od sutra u 15 časova u Muzeju savremene umetnosti predstaviti bogat i kompleksan stvaralački opus Mrđana Bajića. Ekipa portala Nova.rs imala je ekskluzivnu priliku da nas uvaženi umetnik provede kroz postavku koja zauzima svih pet spratova muzeja. Velika kuća na malom fići, Jugomuzej, muzej u muzeju, skulpture koje postoje i one koje ne postoje, spomenik spomenicima koji padaju, autoportret sa 13 glava... samo su neki segmenti izložbe "Nepouzdati pripovedač" koja će od sutra u 15 časova u Muzeju savremene umetnosti predstaviti bogat i kompleksan stvaralački opus Mrđana Bajića. Ekipa portala Nova.rs imala je ekskluzivnu priliku da nas uvaženi umetnik provede kroz postavku koja zauzima svih pet spratova muzeja. - Živimo u jednom svetu i zajednici u kojoj se svi nude kao pouzdani pripovedači, kao oni koji će vam reći istinu, i samo istinu. Čitav radni vek sam se trudio da komentarišem i pričam priče kroz koje se prelamaju moji subjektivni opažaji i umetnički parametri. U tom smislu, pripovedanje Nepouzdanog pripovedača je priklješteno jakom emotivnom povezanošću sa temom, pa mu je percepcija stoga, potencijalno iskrivljena, politički stavovi su ometajući i često pogrešni, a sposobnost sagledavanja šire slike pretežno skućena. Svako od nas ima svoju istinu i mislim da umetnost pokušava da nas sprovodi kroz ono što se događa bez pretenzije da kaže apsolutnu istinu, jer apsolutna istina vodi samo u odsustvo slobode - ovim rečima umetnik Mrđan Bajić uveo nas je u svoju izložbu. Kako se približavate zgradi Muzeja u prilici ste da već u parku vidite sam početak postavke koji je markiran dvema najnovijim skulpturama velikih dimenzija ("Bring me back" i "Brandenburška kapija") postavljenim u parku skulptura kao svojevršni, kako kaže umetnik, "civilizacijski prolaz između živog i neživog, prirodnog i ljudskom mišlju i rukom konstruisanog sveta." Prvi nivo Muzeja postaje još jedno mesto njegovih mogućih "Očišta" kako se i zove serija od skulptura malog formata koje skiciraju umetnikovo bitno idejno polazište svim radovima. U tom smislu i ostala izložena ostvarenja "Radnička klasa ide u raj" i "Novi Beograd" u kojem je učestvovala Biljana Srbljanović, prave male preduvode u dalji tok izložbe. - Nakon uvoda, molim vas idite skroz desno u mrak 80-ih godina. Ovde je rekonstrukcija moje prve dve izložbe u SKC i Domu omladine. Tu je rad "Bloody" iz 1982. u kojem vidimo kako osamdesete nisu bile samo žurevi i lepo, nego neka vrsta podsvesnog osećanja onoga što će uslediti - objašnjava Bajić. Devedesete su bile vrlo značajne za umetnika jer tada odlazi u Pariz, a njegova tematska težišta, kako kaže, postaju emotivno vidljivija - on je u inostranstvu, ali prosto ne može da ne reaguje na sve što se događa ovde. U skulpturama se vidi to direktno kritičko konfrontiranje sa situacijom u kojoj se našla njegova zemlja, rodni grad i fenomen migracija. - Ova dekada se završava jednim malim preskokom na devedesete - rad "Seobe" izložen prvi put u Francuskoj 1991. Boksovi koji sadrže moje lične stvari, tu su knjige, posteljina, odeća i kuhinja - nešto što inače možete poneti sa sobom i bez čega ne možete. Ova dekada se simbolično završava crvenim svetlom - predstavlja nam Bajić. Dekada devedesetih sadrži seriju crteža koji nikada nisu bili izloženi, a posebno zanimljiv deo su "Skulpture koje postoje i one koje ne postoje", uz fotografije je umetnik napisao nekoliko zanimljivih priča o tome kako su one uništavane, izgubljene, oštećene... - Kada sagledam gde su sve moje skulpture završile, na primer u Monaku, ja kažem da ti radovi bolje žive od mene. Jedna od tih skulptura koju sam potražio je u međuvremenu bačena, što vam govori da pakao nije samo tamo gde je rat, nego se pojavljuje i tamo gde je odsustvo odgovornosti prema bilo čemu - setno komentariše Bajić i dodaje da su se migrantska putovanja tako prenela i na radove. Nailazimo i na "Kabinet glupih projekata" u kojem su nedovoljni dobri radovi kolekcionirani u ateljeu, a kulminacija tog dela je projekat "Jugomuzej" i Mrđanovo promišljanje o sudbinama svega što se nazivalo Jugoslavijom. Predstavlja nam posebno izrađenu građevinu "Muzej u muzeju" mesto gde stoje artefakti Jugoslavije koji su u našoj memoriji. - To je područje bez signala jer ima uređaj koji onemogućuje vašu konekciju i referiše na memoriju i Jugoslaviju prema kojoj imam kritičnost ali i mnogo ljubavi - kaže Bajić. Dolazimo do sledećeg nivoa koji predstavlja rekonstrukciju paviljona Srbije na 52. Venecijanskom bijenalu 2007. godine. Tu su radovi "Daću ti ono što nemam", "Anđeo", "Zeleni zrak" i "Farbika". U radu "Daću ti ono što nemam" je 60 radničkih uniformi koje je dobio iz rudnika u Kolubari. - Što se tiče "Zelenog zraka" inspirisano je filmom Erika Romera kada sam imao još malo optimizma. U filmu se spominje verovanje da onaj koji vidi zeleni zrak, to prelamanje svetlosti, da je uhvatio sreću za život. Neka vrsta utopijske sprave koja treba da uhvati taj zrak - navodi. Ispred nas je i sledeći segment "Geografija". Tu je rad koji sadrži japanski viljuškar koji nosi Evropu, odnosno ono što je EU i u koji Afrika sliva svoje energetske potencijale. Ovaj segment je posvećen geografskim telima, i radovi "Veštačko srce", "Pogledaj me očima Apolona" otvaraju brojna pitanja koja se tiču geo-političke realnosti, globalnih podela i još uvek aktuelnih migrantskih kriza. Mrđan nam skreće pažnju i na babušku koja otplutava na platformi koja ima oblik Krima. Na trećem nivou je segment "Istorija" i Bajićeva promišljanja skulpture koja su praćena razmatranjima aktuelnog trenutka. Tu je rad "Rođeni u kući koja peva la la la" i fića koji nosi veliku kuću

Vreme: 23.09.2022 17:47

Medij: nova.rs

Link: <https://nova.rs/kultura/nova-rs-sa-mrdjanom-bajicem-kroz-njegovu-novu-izlozbu-nepouzdati->

Autori: Autor: Mona Cukić

Teme: Salon Muzeja savremene umetnosti Beograd

Naslov: sa Mrđanom Bajićem kroz njegovu novu izložbu "Nepouzdati pripovedač"

u kojoj gore sijalice i televizori na kojima nema ništa. Posebno zanimljiv je rad "Spomenik spomenicima koji padaju" sačinjen od sedam segmenata koji predstavljaju "postamente spomenika koji su porušili oni koji su ih i napravili - spomenik Staljinu, generalu Liju, Leopoldu II, kraljici Viktoriji, Bakićev spomenik, i poslednji Frankov spomenik". Na kraju je morfovanje Mao Ce Tunga i Sadama Huseina u trenutku pada. Treći rad u ovoj sobi je "Autoportret sa 13 glava", koji Bajić objašnjava kao postkovid fantaziju sa uvidom da neke realnosti koje doživljavamo hemisjkim promenama u mozgu su isto tako ubedljive kao i realnost. - Posle tog perioda sam se probudio sa idejom da sam zaista dosta normalan ali dobijate uvid da je ono što ste fantazirali isto tako realno kao ono što ste zaista doživeli - kaže umetnik i pokazuje glave Mikija, meksičke lobanje, smajlija, Pikasa... - Radeći na tim glavama govorite njihovim jezicima i ulazite u njihovo osećanje sveta koji su imali. Ovo je taj nepouzdati pripovedač jer svaka glava priča svoju priču - objašnjava. Četvrti nivo je "2D = 3D" sa jednom skulpturom i serijom crteža, dok na poslednjem V spratu prostornu završnicu čine dve grupe skulptura malih i srednjih dimenzija, tu su "Kineski zmaj na Frojdovoj sofi", "Na lepom plavom Dunavu", "Kosmonaut sa jednom rukom i statua sa jednom nogom". - Vidite čamac u kojem je mapa jedne zemlje koju biste momentalno morali da prepoznate, a što nije Jugoslavija, To je priča o tome da nismo u stanju da na prvi pogled odredimo granice zajednice kojoj pripadamo, te nismo u stanju ni da budemo odgovorni za nju. Izložba se završava sa meni dva važna segmenta - radom kosmonauta koji je nemoguća kombinacija i moj pokušaj da prijateljima strancima objasnim kako je kompikovan taj deo iza nas, a koj nas konstituiše - pola Gagarina, pola Aristotela - objašnjava Bajić i za kraj dodaje da je poslednji rad slika statue koja će biti podignuta u čast Zoranu Đinđiću. Izložba će biti otvorena do 23. januara 2023. godine. Bonus video: Izložba Andreja Josifovskog Pijaniste

Vreme: 24.09.2022 17:11

Medij: blic.rs

Link: <https://www.blic.rs/kultura/vesti/izlozba-nepouzdana-pripovedac-mrdana-bajica-otvorena-u->

Autori: Blic

Teme: Salon Muzeja savremene umetnosti Beograd; Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: Izložba "Nepouzdana pripovedač" Mrđana Bajića otvorena u MSUB

2955

Izložba "Nepouzdan pripovedač" našeg najznačajnijeg vajara Mrđana Bajića, otvorena je danas u Muzeju savremene umetnosti u Beogradu.

Izložbi je prisustvovala predsednica Vlade Srbije Ana Brnabić, a među prisutnima je bila i dramska spisateljica Biljana Srbljanović. Na otvaranju izložbe Mrđan Bajić se zahvalio svima koji su doprineli realizaciji same postavke. Posebnu zahvalnost odao je svom kolegi umetniku Ričardu Dikonu koji je iz Londona došao u Muzej savremene umetnosti. - Ne mogu da zamislim ni boljeg umetnika, ni boljeg čoveka koji bi mogao da prisustvuje otvaranju izložbe od mog prijatelja iz London - kazao je Mrđan Bajić. Bajić je za Tanjug kazao da mu je velika čast što ima priliku da izlaže u MSUB, ako se uzme u obzir ko je sve izlagao u tom muzeju. - Posebno sam srećan što je moj prijatelj iz Engleske Ričard Dikon došao na izložbu. Takođe osećam zadovoljstvo što je u MSUB stigao veliki broj ljudi iz sveta umetnosti među kojima su moji prijatelji, saradnici, kao svi oni koji su ovu izložbu učinili mogućom - kazao je Bajić. Postavka izložbe "Nepouzdana pripovedač" obuhvata umetnikove amblematske radove i projekte koji su u poslednje četiri decenije obeležili umetnička dešavanja kod nas, u regionu i internacionalno, uključujući i novu interpretaciju projekta "Yugomuzej" koja je namenski rađena za aktuelnu izložbu. Od Bajićevih prvobitnih istraživanja medijskih specifičnosti i potencijala skulpture i odnosa forma-prostor tokom osamdesetih godina, a kasnijih usloznavanja i elaboriranja skulptorskih celina koje su tokom stvaralaštva podrazumevale i višemedijske izraze, publika je imala priliku za uvide u opseg tema kojima se umetnik bavio. Pronicljive refleksije i suptilne analize kako društveno-istorijskih, političkih, kulturoloških konteksta i narativa ovdašnjih prostora, ali i globalnih civilizacijskih fenomena, izložba Mrđana Bajića donosi sa sobom čitav spektar posmatranja za publiku koja bude imala priliku da je poseti, navode organizatori. Pored skulptura koje predstavljaju vrsne primere promišljanja medija u proširenom polju, izložba obuhvata i, za Bajića važan i neodvojiv, crtački opus, što zajedno sa predstavljenim saradnjama sa drugim autorima/umetnicima i edukativnim angažmanom doprinosi širem sagledavanju njegovog umetničkog delovanja. Prvo stručno vođenje kroz izložbu "Nepouzdana pripovedač", kustoskog tima u sastavu Miroslav Karić, Aleksandra Mirčić i Žaklina Ratković, biće održano petog oktobra u okviru manifestacije "Dani evropske baštine", kada će ulaz za posetioce biti besplatan, a vođenje će početi u 20 časova, koje će voditi kustosi Muzeja savremene umetnosti. Autor izložbe Mrđan Bajić predstavlja jednog od najznačajnijih i najplodnijih umetnika savremene umetničke scene u Srbiji, dobitnik je ordena Viteza umetnosti i književnosti, Ministarstva kulture i komunikacija Republike Francuske, 2015. godine. Prošle godine izabran je za dopisnog člana Srpske akademije nauka i umetnosti.

Vreme: 25.09.2022 15:30

Medij: 24sedam.rs

Link: [https://24sedam.rs/kultura/24-sata-kulture/163519/sta-nam-porucuje-nepouzdana-pripovedac-saznajte-](https://24sedam.rs/kultura/24-sata-kulture/163519/sta-nam-porucuje-nepouzdana-pripovedac-saznajte)

Autori: Tanjug

Teme: Salon Muzeja savremene umetnosti Beograd; Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: Šta nam poručuje "Nepouzdana pripovedač"? Saznajte u Muzeju savremene umetnosti (FOTO)

2761

Izložba "Nepouzdana pripovedač" našeg najznačajnijeg vajara Mrđana Bajića, otvorena je u Muzeju savremene umetnosti u Beogradu. Na otvaranju izložbe umetnik se zahvalio svima koji su doprineli realizaciji same postavke, a posebnu zahvalnost odao je svom kolegi umetniku Ričardu Dikonu koji je iz Londona došao u Muzej savremene umetnosti. - Ne mogu da zamislim ni boljeg umetnika, ni boljeg čoveka koji bi mogao da prisustvuje otvaranju izložbe, od mog prijatelja iz Londona - izjavio je Bajić, dodavši da mu je velika čast što ima priliku da izlaže u MSUB, ako se uzme u obzir ko je sve izlagao u tom muzeju. - Posebno sam srećan što je moj prijatelj iz Engleske Ričard Dikon došao na izložbu. Takođe, osećam zadovoljstvo što je u MSUB stigao veliki broj ljudi iz sveta umetnosti među kojima su moji prijatelji, saradnici, kao i svi oni koji su ovu izložbu učinili mogućom. Postavka izložbe "Nepouzdana pripovedač" obuhvata umetnikove amblematske radove i projekte koji su u poslednje četiri decenije obeležili umetnička dešavanja kod nas, u regionu i internacionalno, uključujući i novu interpretaciju projekta "Yugomuzej" koja je namenski rađena za aktuelnu izložbu. Od Bajićevih prvobitnih istraživanja medijskih specifičnosti i potencijala skulpture i odnosa forma-prostor tokom osamdesetih godina, a kasnijih usloznavanja i elaboriranja skulptorskih celina koje su tokom stvaralaštva podrazumevale i višemedijske izraze, publika je imala priliku za uvide u opseg tema kojima se umetnik bavio. Kroz pronicljive refleksije i suptilne analize društveno-istorijskih, političkih i kulturoloških konteksta i narativa ovdašnjih prostora, ali i globalnih civilizacijskih fenomena, izložba Mrđana Bajića donosi sa sobom čitav spektar posmatranja za publiku koja bude imala priliku da je poseti, navode organizatori. Pored skulptura koje predstavljaju vrsne primere promišljanja medija u proširenom polju, izložba obuhvata i, za Bajića važan i neodvojiv, crtački opus, što zajedno sa predstavljenim saradnjama sa drugim autorima/umetnicima i edukativnim angažmanom doprinosi širem sagledavanju njegovog umetničkog delovanja. Prvo stručno vođenje izložbe "Nepouzdana pripovedač" Mrđana Bajića biće održano 5. oktobra u okviru manifestacije "Dani evropske baštine", kada će ulaz za posetioce biti besplatan, a vođenje koje će realizovati kustosi Muzeja savremene umetnosti će početi u 20 časova. Vajar Mrđan Bajić predstavlja jednog od najznačajnijih i najplodnijih predstavnika savremene umetničke scene u Srbiji. Dobitnik je ordena Viteza umetnosti i književnosti Ministarstva kulture i komunikacija Republike Francuske, 2015. godine. Pratite sve vesti iz Srbije i sveta na našem Telegram kanalu. Instalirajte našu iOS ili android aplikaciju - 24sedam Vest koja vredi

Vreme: 25.09.2022 15:41

Medij: krstarica.com

Link: <https://www.krstarica.com/kultura/otvorena-izlozba-identiteti-u-cetiri-izlagacka-prostora/>

Autori: Tanjug

Teme: Salon Muzeja savremene umetnosti Beograd; Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: Otvorena izložba Identiteti u četiri izlagačka prostora

1404

BEOGRAD - Peta po redu izložba, u okviru projekta galerije ARTE Kolekcionar kao kustos i selektor, nosi naziv "Identiteti" i otvorena je u četiri

BEOGRAD - Peta po redu izložba, u okviru projekta galerije ARTE Kolekcionar kao kustos i selektor, nosi naziv "Identiteti" i otvorena je u četiri izlagačka prostora te galerije.

Sve do 19. novembra, posetioci će biti u prilici da vide ovu izložbu, koja predstavlja radove umetnika mlađih generacija, čija su dela nastala tokom poslednjih šest decenija.

Presekom iz privatnih umetničkih kolekcija, ARTE galerija je napravila izbor radova savremenih autora.

Autori su selektovani na osnovu njihovih dostignuća na lokalnom i internacionalnom planu.

Neki od izabranih autora poput Bore Iljovskog, Dušana Otaševića, Mrđana Bajića, Ivana Grubanova i Đorđa Ožbolta predstavljali su našu zemlju na Venecijanskom bijenalu, na kome izložbeno-takmičarski koncept podrazumeva snažno prisustvo umetničkog dela, što se neretko realizovalo kroz veliki format.

Tokom trajanja izložbe u ARTE galeriji nekoliko mlađih autora poput Uroša Đurića, Nikole Markovića, Miće Stajčića, Dragomira Ugrena, Veljka Vujačića predstaviće se evropskoj publici početkom oktobra i na sajmu umetnosti Art Market u Budimpešti, a paralelno u Muzeju savremene umetnosti održava se retrospektivna izložba beogradskog profesora, vajara Mrđana Bajića, navedeno je u saopštneju organizatora.

(Tanjug)

Datum: 26.09.2022

Medij: Narodne novine - Niš

Rubrika: Kultura

Autori: Redakcija

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: MRĐAN BAJIĆ - NEPOUZDANI PRIPOVEDAN

Napomena:

Površina: 493

Strana: 14

РЕТРОСПЕКТИВНА ИЗЛОЖБА ПОЗНАТОГ ВАЈАРА У МУЗЕЈУ САВРЕМЕНЕ УМЕТНОСТИ

МРЂАН БАЈИЋ - НЕПОУЗДАНИ ПРИПОВЕДАЧ

Изложба "Непоуздани приповедач" вајара Мрђана Бајића, свечано отворена 24. септембра на свих пет нивоа Музеја савремене уметности у Београду, представља његов стваралачки опус од почетка

деловања на уметничкој сцени 80-их година до данас, а садржи 15 нових радова, као и велики број до сада невиђених, позивајући на критичко сагледавање локалног и глобалног окружења, засновано

на ставу да нема апсолутне истине и да је потребно обезбедити простор за различиту аргументацију, посебно у садашњем комплексном и тешком времену, пише портал SEEcult.org.

Ретроспективног карактера, а по природи монографска и студијска, изложба је структурирана кроз хронолошке и тематске целине (80-е, 90-е, Југославија, Географија, Историја...) које прате све фазе развоја Бајићевог скулпторског рада и грађења специфичне ауторске поетике, приступа и израза у медију скулптуре. Поставком су обухваћени Бајићеви амблематски радови и пројекти који су последње четири деценије обележили уметничка дешавања на домаћој сцени, у региону и интернационално, укључујући и нову интерпрета-

цију дугогодишњег пројекта Југославије, представљеног у Павиљону Србије на 52. Бијеналу у Венецији 2007. године.

То је формално гледано, како подсећа Бајић, његова прва изложба у некој од институција уметности у Београду после 90-их, када је излагао у Салону МСУБ, а након што је постављена, срећан је, миран и задовољан, и пожелио би и другим колегама сличну могућност и платформу за реализацију идеја како је рекао новинарима дан уочи званичног отварања, на којем је захвалио МСУБ-у и свима који су помогли реализацију комплексне

изложбе, а о изложби и сарадњи са њим говорили су и директорка МСУБ Маријана Коларић и британски уметник Ричард Дикон, као и Мирослав Карић у име кустоског тима у којем су и Александра Мирчић и Жаклина Ратковић.

Бајић је добитник ордена Витеза уметности и књижевности француског Министарства културе 2015. Дописни члан САНУ је од 2021. године.

Изложба "Непоуздани приповедач" у МСУБ биће отворена до 23. јануара 2023. Године.

Мрђан Бајић (Фото: VM/SEEcult)

Datum: 26.09.2022

Medij: Blic

Rubrika: Kultura

Autori: Redakcija

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: „Nepouzdana prirovađač“ pred publikom

Napomena:

Površina: 188

Strana: 23

VELIKA IZLOŽBA MRĐANA BAJIĆA U MSUB

„Nepouzdana prirovađač“ pred publikom

Izložba jednog od naših najznačajnijih umetnika Mrđana Bajića otvorena je u subotu na pet nivoa u Muzeju savremene umetnosti u Beogradu.

NA OTVARANJU IZLOŽBE Mrđan Bajić je zahvalio svima koji su doprineli realizaciji same postavke. Posebnu zahvalnost odao je svom kolegi umetniku Ričardu Dikonu koji je iz Londona došao u Muzej savremene umetnosti.

– Ne mogu da zamislim ni boljeg umetnika, ni boljeg čoveka koji bi mogao da prisustvuje otvaranju izložbe od mog prijatelja iz Londona – kazao je Mrđan Bajić.

Bajić je za Tanjug kazao da mu je velika čast što ima priliku da izlaže u MSUB, ako se uzme u obzir ko je

OD 168 DELA KOJA ČINE POSTAVKU, 15 JE POTPUNO NOVIH, NAMENSKI RAĐENIH

Foto: Milos Milivojević

sve izla-gao u tom muzeju. Postavka obuhvata umetnikove amblematske radove i projekte koji su u poslednje četiri decenije obeležili umetnička dešavanja kod nas, u regionu i internacionalno, uključujući i novu interpretaciju projekta „Yugomuzej“ koja je namenski rađena za aktuelnu izložbu.

Pronicljive refleksije i suptilne analize kako društveno-istorijskih, političkih,

kulturoloških konteksta i narativa ovdašnjih prostora, ali i globalnih civilizacijskih fenomena, izložba Mrđana Bajića donosi sa sobom čitav spektar posmatranja za publiku koja bude imala priliku da je poseti, navode organizatori. Otvaranju izlože je među brojnim zvanicama prisustvovala i predsednica Vlade Srbije Ana Brnabić. Izložba traje do 23. januara 2023. godine, kustoski tim čine Miroslav Karić, Aleksandra Mirčić i Žaklina Ratković. ■

Datum: 24.09.2022

Medij: Nova

Rubrika: Kultura

Autori: Mona Cukić

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Napomena:

Površina: 930

Naslov: „Nepouzdana prirovača“ Mrđana Baića u Muzeju savremene umetnosti

Strana: 1,14,15

„NOVA“ SA POZNATIM UMETNIKOM NA NJEGOVOJ NOVOJ IZLOŽBI

„Nepouzdana prirovača“ Mrđana Baića u Muzeju savremene umetnosti

Poslednji rad na izložbi je studio za statuu Zoranu Đinđiću, zbog koje sam bio poprilično na stubu srama, mislim sasvim nepravedno

Strana 14.

Datum: 24.09.2022

Medij: Nova

Rubrika: Kultura

Autori: Mona Cukić

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Napomena:

Površina: 930

Naslov: „Nepouzdana priповedač“ Mrđana Bajića u Muzeju savremene umetnosti

Strana: 1,14,15

„Nova“ prošetala sa čuvenim srpskim skulptorom kroz njegovu novu postavku

„Nepouzdana priповedač“ Mrđana Bajića u Muzeju savremene umetnosti

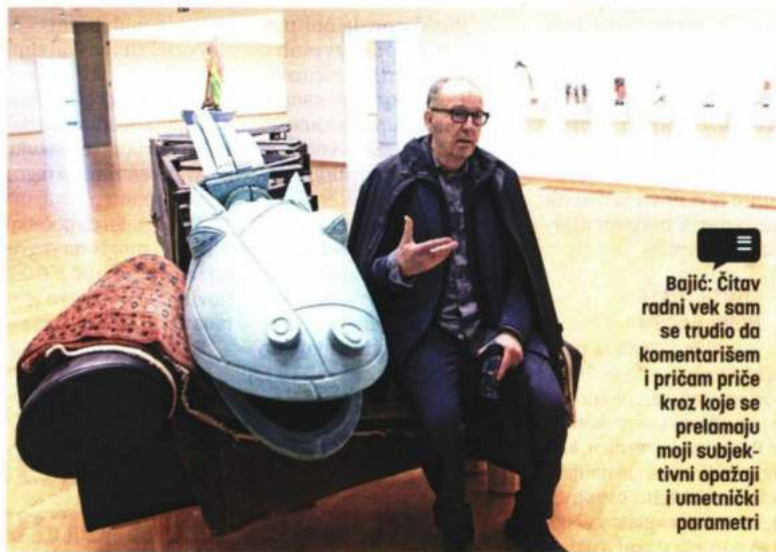
Poslednji rad na izložbi je studio za statu Zoranu Đinđiću, zbog koje sam bio poprilično na stubu srama, mislim sasvim nepravedno. Spomenik će biti postavljen u centru grada, tamo gde će Zoranov glas biti ponovo vraćen, jer ga nismo čuli tad kada smo mogli, kaže za „Novu“ umetnik

MONA CUKIĆ

Živimo u jednom svetu i zajednici u kojoj se svi nude kao pouzdani pripovedači, kao oni koji će vam reći istinu, i samo istinu. Čitav radni vek sam se trudio da komentarišem i pričam priče kroz koje se prelamaju moji subjektivni opažaji i umetnički parametri. U tom smislu, pripovedanje „Nepouzdanog pripovedača“ je priklješteno jakom emotivnom povezanošću sa temom, pa mu je percepcija stoga, potencijalno iskrivljena, politički stavovi su ometajući i često pogrešni, a sposobnost sagledavanja šire slike pretežno skućena – kaže na početku šetnje skulptor.

Ovim rečima umetnik Mrđan Bajić uveo nas je u svoju izložbu koja nosi naziv „Nepouzdana pripo-

Bajić: Čitav radni vek sam se trudio da komentarišem i pričam priče kroz koje se prelamaju moji subjektivni opažaji i umetnički parametri

Foto: Goran Stokanov / nova.rs

kaže, postaju emotivno vidljivija - on je u inostranstvu, ali prosto ne može da ne reaguje na sve što se događa ovde.

- Ova dekada se završava jednim malim preskokom na devedesete - rad „Seobe“ izložen prvi put u Francuskoj 1991. – predstavlja nam Bajić.

Dekada devedesetih sadrži seriju crteža koji nikada nisu bili izloženi, a posebno zanimljiv deo su „Skulpture koje postoje i one koje ne postoje“, uz fotografije je umetnik napisao nekoliko zanimljivih priča o tome kako su one uništavane, izgubljene, oštećene...

Kulminacija ovog dela je projekat „Jugomuzej“ i Mrđanovo promišljanje o sudbinama svega što se nazivalo Jugoslavijom. Predstavlja nam posebno izradenu građevinu „Muzej u muzeju“, mesto gde stoje artefakti Jugoslavije koji su u našoj memoriji.

- To je područje bez signala, jer ima uređaj koji onemogućuje vašu konekciju i referiše na memoriju i Jugoslaviju, prema kojoj imam kritičnost, ali i mnogo

vedač“, koja će biti otvorena danas u 15 časova na svih pet nivoa Muzeja savremene umetnosti.

Kada se približavate zgradi Muzeja, u prilici ste da već u parku vidite sam početak izložbe koji je markiran dve-ma najnovijim skulpturama velikih dimenzija (Bring me back i Brandenburška kapija) postavljenim u parku skulptura kao svojevrsni, kako kaže umetnik, „civi-

lizacijski prolaz između živog i neživog, prirodnog i ljudskom mišlju i rukom konstruisanog sveta.”

PRVI NIVO – OSAMDESETE I DEVEDESETE

Prvi nivo Muzeja postaje još jedno mesto njegovih mogućih „Očišta“, kako se i zove serija od skulptura malog formata, koje skiciraju umetnikovo bitno idejno

polazište svim radovima - Nakon uvoda, molim vas, idite skroz desno u mrak 80-ih godina. Tu je rad „Bloody“ iz 1982., u kojem vidimo kako osamdesete nisu bili samo žurevi i lepo, nego neka vrsta podsvesnog osećanja onoga što će uslediti – objašnjava Bajić.

Devedesete su bile vrlo značajne za umetnika, jer tada odlazi u Pariz, a njegova tematska težišta, kako

Datum: 24.09.2022

Medij: Nova

Rubrika: Kultura

Autori: Mona Cukić

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Napomena:

Površina: 930

Naslov: „Nepouzdana pripovedač“ Mrđana Bajića u Muzeju savremene umetnosti

Strana: 1,14,15

Spomenik Đinđiću za mene je podsetnik gde bismo mi danas bili da ga ova država nije ubila

Ijubavi – kaže Bajić.

DRUGI NIVO - DVEHILJADITE

Dolazimo do sledećeg nivoa, koji predstavlja rekonstrukciju paviljona Srbije na 52. Venecijanskom bijenalu 2007. godine. Tu su radovi "Daću ti ono što nemam", "Anđeo", "Zeleni zrak" i "Farbika".

- Što se tiče "Zelenog zraka", inspirisan je filmom Erika Romera kada sam imao još malo optimizma. U filmu se pominje verovanje da onaj koji vidi zeleni zrak, to prelamanje svetlosti, da je uhvatio sreću za život. Neka vrsta utopijske sprave koja treba da uhvati taj zrak – navodi umetnik.

Ispred nas je i sledeći segment "Geografija", koji otvara mnogobrojna pitanja koja se tiču geopolitičke realnosti, globalnih podela i još aktuelnih migrantskih kriza.

TREĆI NIVO - AKTUELNI TRENUCI

Na trećem nivou je segment "Istorija" i Bajićeva promišljanja skulpture koja su praćena razmatranjima aktuelnog trenutka. Tu je rad "Rođeni u kući koja peva la la la" i „fića“ koji nosi veliku kuću u kojoj gore sijalice i televizori na kojima nema ništa.

- Posle tog perioda sam se probudio sa idejom da sam zaista dosta normalan, ali dobijate uvid da je ono što ste fantazirali isto tako realno kao ono što ste zaista doživeli – kaže umetnik i pokazuje

glave Mikija, meksičke lobanje, smajlija, Pikasa...

- Radeći na tim glavama, govorite njihovim jezicima i ulazite u njihovo osećanje sveta koji su imali. Ovo je taj nepouzdana pripovedač, jer svaka glava priča svoju priču – objašnjava.

ČETVRTI I PETI NIVO - STUDIO ZA STATUU ZORANU ĐINĐIĆU

Četvrti nivo je 2D = 3D sa jednom skulpturom i serijom crteža, dok na poslednjem V spratu prostornu završnicu čine dve grupe skulptura, "Kineski zmaj na Frojdovoj sofi", "Na lepom plavom Dunavu", "Kosmonaut sa jednom rukom i statua sa jednom nogom".

- Poslednji rad na izložbi je studio za statuu Zoranu Đinđiću, zbog koje sam bio poprilično na stubu srama, mislim sasvim nepravdno. Spomenik je urađen, stoji u bašti jedne fabrike. Sigurno sam da će biti i postavljen, jer su ga radili ozbiljni ljudi, onoga trenutka kada bude mogao da bude realizovan onako kako je i isplaniran. Dakle, ne na širokim bulevarima Novog Beograda, kako predlažu neke dobronamerne kolege, nego u centar grada, tamo gde će Zoranov glas biti ponovo vraćen, jer nismo ga čuli tad kada smo mogli da ga čujemo. Za mene je on podsetnik da se pomalo naježim i pomislim gde bismo mi danas bili da ga ova država nije ubila – kaže Bajić.

Izložba će biti otvorena do 23. januara 2023. godine.

Vreme: 24.09.2022 17:11

Medij: blic.rs

Link: <https://www.blic.rs/kultura/vesti/izlozba-nepouzdana-pripovedac-mrdana-bajica-otvorena-u->

Autori: Blic

Teme: Salon Muzeja savremene umetnosti Beograd; Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: Izložba "Nepouzdana pripovedač" Mrđana Bajića otvorena u MSUB

2955

Izložba "Nepouzdan pripovedač" našeg najznačajnijeg vajara Mrđana Bajića, otvorena je danas u Muzeju savremene umetnosti u Beogradu.

Izložbi je prisustvovala predsednica Vlade Srbije Ana Brnabić, a među prisutnima je bila i dramska spisateljica Biljana Srbljanović. Na otvaranju izložbe Mrđan Bajić se zahvalio svima koji su doprineli realizaciji same postavke. Posebnu zahvalnost odao je svom kolegi umetniku Ričardu Dikonu koji je iz Londona došao u Muzej savremene umetnosti. - Ne mogu da zamislim ni boljeg umetnika, ni boljeg čoveka koji bi mogao da prisustvuje otvaranju izložbe od mog prijatelja iz London - kazao je Mrđan Bajić. Bajić je za Tanjug kazao da mu je velika čast što ima priliku da izlaže u MSUB, ako se uzme u obzir ko je sve izlagao u tom muzeju. - Posebno sam srećan što je moj prijatelj iz Engleske Ričard Dikon došao na izložbu. Takođe osećam zadovoljstvo što je u MSUB stigao veliki broj ljudi iz sveta umetnosti među kojima su moji prijatelji, saradnici, kao svi oni koji su ovu izložbu učinili mogućom - kazao je Bajić. Postavka izložbe "Nepouzdana pripovedač" obuhvata umetnikove amblematske radove i projekte koji su u poslednje četiri decenije obeležili umetnička dešavanja kod nas, u regionu i internacionalno, uključujući i novu interpretaciju projekta "Yugomuzej" koja je namenski rađena za aktuelnu izložbu. Od Bajićevih prvobitnih istraživanja medijskih specifičnosti i potencijala skulpture i odnosa forma-prostor tokom osamdesetih godina, a kasnijih usloznavanja i elaboriranja skulptorskih celina koje su tokom stvaralaštva podrazumevale i višemedijske izraze, publika je imala priliku za uvide u opseg tema kojima se umetnik bavio. Pronicljive refleksije i suptilne analize kako društveno-istorijskih, političkih, kulturoloških konteksta i narativa ovdašnjih prostora, ali i globalnih civilizacijskih fenomena, izložba Mrđana Bajića donosi sa sobom čitav spektar posmatranja za publiku koja bude imala priliku da je poseti, navode organizatori. Pored skulptura koje predstavljaju vrsne primere promišljanja medija u proširenom polju, izložba obuhvata i, za Bajića važan i neodvojiv, crtački opus, što zajedno sa predstavljenim saradnjama sa drugim autorima/umetnicima i edukativnim angažmanom doprinosi širem sagledavanju njegovog umetničkog delovanja. Prvo stručno vođenje kroz izložbu "Nepouzdana pripovedač", kustoskog tima u sastavu Miroslav Karić, Aleksandra Mirčić i Žaklina Ratković, biće održano petog oktobra u okviru manifestacije "Dani evropske baštine", kada će ulaz za posetioce biti besplatan, a vođenje će početi u 20 časova, koje će voditi kustosi Muzeja savremene umetnosti. Autor izložbe Mrđan Bajić predstavlja jednog od najznačajnijih i najplodnijih umetnika savremene umetničke scene u Srbiji, dobitnik je ordena Viteza umetnosti i književnosti, Ministarstva kulture i komunikacija Republike Francuske, 2015. godine. Prošle godine izabran je za dopisnog člana Srpske akademije nauka i umetnosti.

Vreme: 25.09.2022 15:30

Medij: 24sedam.rs

Link: <https://24sedam.rs/kultura/24-sata-kulture/163519/sta-nam-porucuje-nepouzdana-pripovedac-saznajte>

Autori: Tanjug

Teme: Salon Muzeja savremene umetnosti Beograd; Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: Šta nam poručuje "Nepouzdana pripovedač"? Saznajte u Muzeju savremene umetnosti (FOTO)

2761

Izložba "Nepouzdana pripovedač" našeg najznačajnijeg vajara Mrđana Bajića, otvorena je u Muzeju savremene umetnosti u Beogradu. Na otvaranju izložbe umetnik se zahvalio svima koji su doprineli realizaciji same postavke, a posebnu zahvalnost odao je svom kolegi umetniku Ričardu Dikonu koji je iz Londona došao u Muzej savremene umetnosti. - Ne mogu da zamislim ni boljeg umetnika, ni boljeg čoveka koji bi mogao da prisustvuje otvaranju izložbe, od mog prijatelja iz Londona - izjavio je Bajić, dodavši da mu je velika čast što ima priliku da izlaže u MSUB, ako se uzme u obzir ko je sve izlagao u tom muzeju. - Posebno sam srećan što je moj prijatelj iz Engleske Ričard Dikon došao na izložbu. Takođe, osećam zadovoljstvo što je u MSUB stigao veliki broj ljudi iz sveta umetnosti među kojima su moji prijatelji, saradnici, kao i svi oni koji su ovu izložbu učinili mogućom. Postavka izložbe "Nepouzdana pripovedač" obuhvata umetnikove amblematske radove i projekte koji su u poslednje četiri decenije obeležili umetnička dešavanja kod nas, u regionu i internacionalno, uključujući i novu interpretaciju projekta "Yugomuzej" koja je namenski rađena za aktuelnu izložbu. Od Bajićevih prvobitnih istraživanja medijskih specifičnosti i potencijala skulpture i odnosa forma-prostor tokom osamdesetih godina, a kasnijih usloznavanja i elaboriranja skulptorskih celina koje su tokom stvaralaštva podrazumevale i višemedijske izraze, publika je imala priliku za uvide u opseg tema kojima se umetnik bavio. Kroz pronicljive refleksije i suptilne analize društveno-istorijskih, političkih i kulturoloških konteksta i narativa ovdašnjih prostora, ali i globalnih civilizacijskih fenomena, izložba Mrđana Bajića donosi sa sobom čitav spektar posmatranja za publiku koja bude imala priliku da je poseti, navode organizatori. Pored skulptura koje predstavljaju vrsne primere promišljanja medija u proširenom polju, izložba obuhvata i, za Bajića važan i neodvojiv, crtački opus, što zajedno sa predstavljanim saradnjama sa drugim autorima/umetnicima i edukativnim angažmanom doprinosi širem sagledavanju njegovog umetničkog delovanja. Prvo stručno vođenje izložbe "Nepouzdana pripovedač" Mrđana Bajića biće održano 5. oktobra u okviru manifestacije "Dani evropske baštine", kada će ulaz za posetioce biti besplatan, a vođenje koje će realizovati kustosi Muzeja savremene umetnosti će početi u 20 časova. Vajar Mrđan Bajić predstavlja jednog od najznačajnijih i najplodnijih predstavnika savremene umetničke scene u Srbiji. Dobitnik je ordena Viteza umetnosti i književnosti Ministarstva kulture i komunikacija Republike Francuske, 2015. godine. Pratite sve vesti iz Srbije i sveta na našem Telegram kanalu. Instalirajte našu iOS ili android aplikaciju - 24sedam Vest koja vredi

Vreme: 25.09.2022 15:41

Medij: krstarica.com

Link: <https://www.krstarica.com/kultura/otvorena-izlozba-identiteti-u-cetiri-izlagacka-prostora/>

Autori: Tanjug

Teme: Salon Muzeja savremene umetnosti Beograd; Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: Otvorena izložba Identiteti u četiri izlagačka prostora

1404

BEOGRAD - Peta po redu izložba, u okviru projekta galerije ARTE Kolekcionar kao kustos i selektor, nosi naziv "Identiteti" i otvorena je u četiri

BEOGRAD - Peta po redu izložba, u okviru projekta galerije ARTE Kolekcionar kao kustos i selektor, nosi naziv "Identiteti" i otvorena je u četiri izlagačka prostora te galerije.

Sve do 19. novembra, posetioci će biti u prilici da vide ovu izložbu, koja predstavlja radove umetnika mlađih generacija, čija su dela nastala tokom poslednjih šest decenija.

Presekom iz privatnih umetničkih kolekcija, ARTE galerija je napravila izbor radova savremenih autora.

Autori su selektovani na osnovu njihovih dostignuća na lokalnom i internacionalnom planu.

Neki od izabranih autora poput Bore Iljovskog, Dušana Otaševića, Mrđana Bajića, Ivana Grubanova i Đorđa Ožbolta predstavljali su našu zemlju na Venecijanskom bijenalu, na kome izložbeno-takmičarski koncept podrazumeva snažno prisustvo umetničkog dela, što se neretko realizovalo kroz veliki format.

Tokom trajanja izložbe u ARTE galeriji nekoliko mlađih autora poput Uroša Đurića, Nikole Markovića, Miće Stajčića, Dragomira Ugrena, Veljka Vujačića predstaviće se evropskoj publici početkom oktobra i na sajmu umetnosti Art Market u Budimpešti, a paralelno u Muzeju savremene umetnosti održava se retrospektivna izložba beogradskog profesora, vajara Mrđana Bajića, navedeno je u saopštneju organizatora.

(Tanjug)

Datum: 26.09.2022

Medij: Narodne novine - Niš

Rubrika: Kultura

Autori: Redakcija

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: MRĐAN BAJIĆ - NEPOUZDANI PRIPOVEDAN

Napomena:

Površina: 493

Strana: 14

РЕТРОСПЕКТИВНА ИЗЛОЖБА ПОЗНАТОГ ВАЈАРА У МУЗЕЈУ САВРЕМЕНЕ УМЕТНОСТИ

МРЂАН БАЈИЋ - НЕПОУЗДАНИ ПРИПОВЕДАЧ

Изложба "Непоуздани приповедач" вајара Мрђана Бајића, свечано отворена 24. септембра на свих пет нивоа Музеја савремене уметности у Београду, представља његов стваралачки опус од почетка

деловања на уметничкој сцени 80-их година до данас, а садржи 15 нових радова, као и велики број до сада невиђених, позивајући на критичко сагледавање локалног и глобалног окружења, засновано

на ставу да нема апсолутне истине и да је потребно обезбедити простор за различиту аргументацију, посебно у садашњем комплексном и тешком времену, пише портал SEEcult.org.

Ретроспективног карактера, а по природи монографска и студијска, изложба је структурирана кроз хронолошке и тематске целине (80-е, 90-е, Југославија, Географија, Историја...) које прате све фазе развоја Бајићевог скулпторског рада и грађења специфичне ауторске поетике, приступа и израза у медију скулптуре. Поставком су обухваћени Бајићеви амблематски радови и пројекти који су последње четири деценије обележили уметничка дешавања на домаћој сцени, у региону и интернационално, укључујући и нову интерпрета-

цију дугогодишњег пројекта Југославије, представљеног у Павиљону Србије на 52. Бијеналу у Венецији 2007. године.

То је формално гледано, како подсећа Бајић, његова прва изложба у некој од институција уметности у Београду после 90-их, када је излагао у Салону МСУБ, а након што је постављена, срећан је, миран и задовољан, и пожелио би и другим колегама сличну могућност и платформу за реализацију идеја како је рекао новинарима дан уочи званичног отварања, на којем је захвалио МСУБ-у и свима који су помогли реализацију комплексне

изложбе, а о изложби и сарадњи са њим говорили су и директорка МСУБ Маријана Коларић и британски уметник Ричард Дикон, као и Мирослав Карић у име кустоског тима у којем су и Александра Мирчић и Жаклина Ратковић.

Бајић је добитник ордена Витеза уметности и књижевности француског Министарства културе 2015. Дописни члан САНУ је од 2021. године.

Изложба "Непоуздани приповедач" у МСУБ биће отворена до 23. јануара 2023. Године.

Мрђан Бајић (Фото: VM/SEEcult)

Datum: 26.09.2022

Medij: Blic

Rubrika: Kultura

Autori: Redakcija

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: „Nepouzdana prirovađač“ pred publikom

Napomena:

Površina: 188

Strana: 23

VELIKA IZLOŽBA MRĐANA BAJIĆA U MSUB

„Nepouzdana prirovađač“ pred publikom

Izložba jednog od naših najznačajnijih umetnika Mrđana Bajića otvorena je u subotu na pet nivoa u Muzeju savremene umetnosti u Beogradu.

NA OTVARANJU IZLOŽBE Mrdan Bajić je zahvalio svima koji su doprineli realizaciji same postavke. Posebnu zahvalnost odao je svom kolegi umetniku Ričardu Dikonu koji je iz Londona došao u Muzej savremene umetnosti.

– Ne mogu da zamislim ni boljeg umetnika, ni boljeg čoveka koji bi mogao da prisustvuje otvaranju izložbe od mog prijatelja iz Londona – kazao je Mrdan Bajić.

Bajić je za Tanjug kazao da mu je velika čast što ima priliku da izlaže u MSUB, ako se uzme u obzir ko je

OD 168 DELA KOJA ČINE POSTAVKU, 15 JE POTPUNO NOVIH, NAMENSKI RAĐENIH

Foto: Milos Milivojević

sve izlaga u tom muzeju. Postavka obuhvata umetnikove amblematske radove i projekte koji su u poslednje četiri decenije obeležili umetnička dešavanja kod nas, u regionu i internacionalno, uključujući i novu interpretaciju projekta „Yugomuzej“ koja je namenski rađena za aktuelnu izložbu.

Pronicljive refleksije i suptilne analize kako društveno-istorijskih, političkih,

kulturoloških konteksta i narativa ovdašnjih prostora, ali i globalnih civilizacijskih fenomena, izložba Mrđana Bajića donosi sa sobom čitav spektar posmatranja za publiku koja bude imala priliku da je poseti, navode organizatori. Otvaranju izložbe je među brojnim zvanicama prisustvovala i predsednica Vlade Srbije Ana Brnabić. Izložba traje do 23. januara 2023. godine, kustoski tim čine Miroslav Karić, Aleksandra Mirčić i Žaklina Ratković. ■

Datum: 24.09.2022

Medij: Politika

Rubrika: Kultura

Autori: Redakcija

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: „Nepouzdana pripovedač” Mrđana Baijića

Napomena:

Površina: 321

Strana: 17

Фото Бојана Јањић/МСУБ

Mrđan Baijić, „Bring Me Back”, 2020/22.

„Nepouzdana pripovedač” Mrđana Baijića

Изложба која ће бити отворена данас у МСУБ публику ће провести кроз богат и комплексан стваралачки опус једног од наших највећих вајара

Данас у 15 сати у Музеју савремене уметности Београд – реч је о свих његових пет нивоа и музејском Парку скулптура – биће отворена изложба дела Mrđана Baijiћа, једног од наших највећих вајара, уједно и професора и академика. Поставка на чијем је уобличавању учествовао кустоски музејски тим: Мирослав Карић, Александра Мирчић и Жаклина Ратковић, публику ће провести кроз богат и комплексан Baijiћев стваралачки опус, кроз све фазе његовог рада и његову специфичну ауторску поетику.

Изложбом, која ће бити доступна све до 23. јануара 2023, обухваћени су уметнички амблематски радови и пројекти који су током последње четири деценије обележили уметничка дешавања код нас, у региону и интернационално, укључујући и нову интерпретацију пројекта „Yugomuzej” и најновију продукцију која је рађена наменски за ову изложбу. Биће ту и његова првобитна истраживања медијских специфичности и потенцијала скулптуре и односа форма-простор током осамдесетих година, примера каснијих усложњавања и елаборирања скулпторских целина које су неретко подразумевале и вишемедијске изразе, али и – за Baijiћа важан и неодвојив – цртачки опус.

– Резимирање четрдесет година његовог уметничког рада од почетка је представљало велики изазов у конципирању изложбе. Логика ретроспективе, која се неизбежно наметала, преусмерена је на идеју о изложби монографског карактера, с хронолошким и тематским целинама које су у функцији пресека и увида у генезу ауторове уметничке, доминантно скулпторске праксе. У артикулацији поставке временски планови се повремено претичу, преклапају, док поједини радови искачу из хронолошке линије како би се концептуално нагласили уводи у ауторове одређене животно-уметничке фазе и расветлили процеси рефлексije о сопственим постигнућима унутар изабраног медија уметничког деловања као и промишљања позиције скулптуре у ширим контекстима – објашњава за наш лист Мирослав Карић.

Он додаје да ће посетиоци моћи да се упознају и са његовим кооперацијама с другим ауторима (уметницима), а да су изложене и скулптуре малих и средњих димензија.

– Такође, било нам је важно да мањи изложбени сегмент посветимо дугогодишњој професури на Факултету ликовних уметности и едукацији генерација младих уметника. У сарадњи с Катедром за историју уметности Филозофског факултета УБ, ФЛУ и САНУ, студенти историје уметности креирали су базу уметника који су студирали код Baijiћа и на тај начин направили својеврстан преглед савремене скулпторске сцене у Србији последњих тридесет година – истакао је Карић.

М. Димитријевић

Vreme: 27.09.2022 10:00

Medij: izprveruke.rs

Link: <https://izprveruke.rs/izlozba-nepouzdan-pripovedac-otvorena-u-msub/>

Autori: Ljiljana Z.

Teme: Salon Muzeja savremene umetnosti Beograd; Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: Izložba "Nepouzdan pripovedač" otvorena u MSUB

643

Izložba "Nepouzdan pripovedač" našeg najznačajnijeg stvaraoca savremene umetnosti Mrđana Bajića, otvorena je u Muzeju savremene umetnosti

Izložbi je prisustvovala predsednica Vlade Srbije Ana Brnabić, a među prisutnima je bila i dramska spisateljica Biljana Srbljanović. Na otvaranju izložbe Mrđan Bajić se zahvalio svima koji su doprineli realizaciji same postavke. Posebnu zahvalnost odao je svom kolegi umetniku Ričardu Dikonu koji je iz Londona došao u Muzej savremene umetnosti. - Ne mogu da zamislim ni boljeg umetnika, ni boljeg čoveka koji bi mogao da prisustvuje otvaranju izložbe od mog prijatelja iz London - kazao je Mrđan Bajić. lj.z.

Vreme: 27.09.2022 12:08

Medij: blic.rs

Link: <https://www.blic.rs/vesti/drustvo/branka-arsic-profesorka-sa-univerziteta-kolumbija-danas-je-akcenat->

Autori: Tanjug

Teme: Salon Muzeja savremene umetnosti Beograd; Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: Branka Arsić, profesorka sa Univerziteta Kolumbija: "Danas je akcenat na sticanju znanja koje donose novac"

5210

Branka Arsić, prvi redovni profesor iz Srbije na Univerzitetu Kolumbija u Njujorku posle Mihajla Pupina, kaže za Tanjug da bi studenti humanističkih nauka u Srbiji umesto akcentovanja vere i religije trebalo da izučavaju globalne uporedne istorije i filosofije književnosti, ali naglašava i da je na Kolumbiji danas akcenat na sticanju znanja i veština koje, pre svega, donose novac".

Branka Arsić u Njujorku sa velikim uspehom predaje englesku i komparativnu književnost. Njen put na Zapad išao je preko Budimpešte, gde je takođe predavala na univerzitetu. "Da biste nekud otišli, mora tamo neko da vas hoće" rekla je u jednom intervjuu. Sad na prestižnoj Kolumbiji predaje englesku i uporednu književnost. Njena karijera je u stalnom usponu, knjige joj objavljuju najprestižniji izdavači, a piše za najuticajnije internacionalne časopise. Za knjigu "Bird relics" dobila je nagradu Udruženja za moderne jezike, koja se smatra najvećom američkom nagradom za non-fiction, dakle za radove teorijske prirode. Branka Arsić kaže za Tanjug da je njen dolazak u Beograd isprovocirala retrospektivna izložba Mrđana Bajića koji je njen, kako naglašava višedecenijski prijatelj. "To je bio povod, a uzrok su svi dragi ljudi u Beogradu koje sam došla da vidim" kaže na početku intervjuja za Tanjug Arsić u Muzeju savremene umetnosti u Beogradu. Rado se seća svoje saradnje sa Mrđanom Bajićem devedesetih godina prošlog veka. "Napravili smo zajedno vizuelno tekstualni priojekat koji se zvao "Rečnik" koji je naš prijatelj Dragan ?oković objavio samostalno. Bilo je to teško vreme za bilo šta, rat, sankcije... Ideja je bila da ja napišem tekstove na neke Mrđanove radove koji bi bili klasifikovani po konceptima i pojmovima... Zato se taj projekat zvao "Rečnik". Ne sećam se šta je sve ušlo u knjigu, ali recimo da šmo se bavili terminima kao što su noć, ljubav, grad... Tako smo napravili "Rečnik" od deset reči i ilustracija za koje smo verovali da su počeli da gube smisao u ono vreme. Knjiga izgledala jako dobro i čujem da je i danas čitaju" kazala je Arsić. Kaže da je na Univerzitet Kolumbija stigla nakon angažmana u njujorškom Državnom Univerzitetu. "Objavila sam knjigu koja je ima naslov "O odlazanju". Ta knjiga je odlično primljena u akademskim krugovima i donela mi je poziciju predavača na Univerzitetu Kolumbija" kaže Arsić i naglašava da pozicija redovnog profesora na Kolumbiji zapravo znači "različite stvari". Za nju nema dileme da je ogromna privilegija biti predavač na Kolumbiji. "Kolumbija je jedno od najmoćnijih mesta intelektualne ekselencije u Americi. Nalazi se u društvu 7 ili 8 najprestižnijih Univerziteta u SAD. Resursi i pažnja koja je usmerena na naša istraživanja, takođe su velika privilegija za svakog predavača na Univerzitetu Kolumbija", kaže Arsić i dodaje: "Privilegija su i studenti koji su odabrani i najbolji. Predavači i studenti jedni druge usmeravaju u istraživanjima... Uvek se temeljno pripremam za svaki čas jer znam da će to učiniti i moji studenti". Ona dodaje da su humanističke nauke ipak u senci izučavanja primenjenih nauka ili informacionih tehnologija na Kolumbiji. "Akcenat je naravno na sticanju znanja i veština koje pre svega donose novac" kaže Arsić. Digitalnu revoluciju koja ljudima nudi sve više ekrana sa sve kraćim vizuelnim senzacijama, Arsić vidi sa kao istorijsku neminovnost. "To je velika tema. Uvek se setim pojave romana u 18. veku. Svi su tada bili jako zabrinuti da će to da promeni način mišljenja... da je plitkoumno i da će prave vrednosti nestati. nisam sigurna da će opera i pozorište kakve poznajemo preživeti 21. vek. preživeće misao i nastojanje ljudi da pravi dobru umetnost. Pitanje je jedino u kakvoj će se formi pojaviti ta umetnost u nekom novom svetu. nadam dse samo da će se pojaviti jako dobre arhive da bi ovo što smo mi radili bila geneologija novih umetnosti koje će se

Vreme: 27.09.2022 12:08

Medij: blic.rs

Link: <https://www.blic.rs/vesti/drustvo/branka-arsic-profesorka-sa-univerziteta-kolumbija-danas-je-akcentat->

Autori: Tanjug

Teme: Salon Muzeja savremene umetnosti Beograd; Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: Branka Arsić, profesorka sa Univerziteta Kolumbija: "Danas je akcentat na sticanju znanja koje donose novac"

pojavljivati. Možda se pojavi neka nova vrsta opere" kazala je Arsić. Nakon iskustva predavača na Univerzitetu Kolumbija Arsić ističe da je obrazovanju u Srbiji potrebno globalno i mentalno otvaranje. "Mi smo sami sebi važni u Srbiji i studenti treba da izučavaju našu književnost. Sa druge strane mora da postoji srazmera upućenosti u misaone tokove istorije zapada i istoka. To bi bilo jako značajno za izučavanje istorije humanistike u obrazovnom sistemu u Srbiji. Umesto akcentovanja vere i religije, studenti treba da se posvete izučavanju globalnih uporednih istorija i filosofija književnosti u programima studiranja humanističkih nauka", kaže Arsić. Primetila je da su studenti koji dolaze na Kolumbija Univerzitet sa prostora nekadašnje Jugoslavije više usmereni na izučavanje tehnologije. "Kada uzmu neki čas kod mene oni kažu da je sve to divno o čemu sam govorila, ali da ne mogu da napuštaju studije ekonomije ili biznisa" kazala je Arsić. Što se tiče umetničke scene, kaže da avangardne sadržaje na umetničkoj sceni u ovom trenutku treba potražiti na obodima Njujorka. "Ljudi koji sada stvaraju ne mogu da priušte ni galerije ni cene na Petoj Aveniji. Ako vas zanima istinska umetnost u Njujorku morate da sednete u metro i da se vozate tri sata do severa Bruklina... Do neke male galerije. To su pravila globalnog kapitalizma" kazala je Arsić.

Vreme: 27.09.2022 12:33

Medij: rts.rs

Link: <http://www.rts.rs/page/rts/sr/Dijaspora/story/1518/vesti/4964976/arsic-danas-je-akcenat-na-sticanju->

Autori: Redakcija

Teme: Salon Muzeja savremene umetnosti Beograd; Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: Arsić: Danas je akcenat na sticanju znanja koja donose novac

5188

Branka Arsić, prvi redovni profesor iz Srbije na Univerzitetu Kolumbija u Njujorku posle Mihajla Pupina, kaže da bi studenti humanističkih nauka u Srbiji umesto akcentovanja vere i religije trebalo da izučavaju globalne uporedne istorije i filosofije književnosti, ali naglašava i da je na Kolumbiji danas akcenat na sticanju znanja i veština koje, pre svega, donose novac". Branka Arsić u Njujorku sa velikim uspehom predaje englesku i komparativnu književnost. Njen put na Zapad išao je preko Budimpešte, gde je takođe predavala na univerzitetu. "Da biste nekud otišli, mora tamo neko da vas hoće" rekla je u jednom intervjuu. Sad na prestižnoj Kolumbiji predaje englesku i uporednu književnost. Njena karijera je u stalnom usponu, knjige joj objavljuju najprestižniji izdavači, a piše za najuticajnije internacionalne časopise. Za knjigu "Bird relics" dobila je nagradu Udruženja za moderne jezike, koja se smatra najvećom američkom nagradom za non-fiction, dakle za radove teorijske prirode. Branka Arsić kaže da je njen dolazak u Beograd isprovocirala retrospektivna izložba Mrđana Bajića koji je njen, kako naglašava višedecenijski prijatelj. "To je bio povod, a uzrok su svi dragi ljudi u Beogradu koje sam došla da vidim", kaže na početku intervjua Arsić u Muzeju savremene umetnosti u Beogradu. Rado se seća svoje saradnje sa Mrđanom Bajićem devedesetih godina prošlog veka. "Napravili smo zajedno vizuelno tekstualni prijekat koji se zvao "Rečnik" koji je naš prijatelj Dragan Đoković objavio samostalno. Bilo je to teško vreme za bilo šta, rat, sankcije... Ideja je bila da ja napišem tekstove na neke Mrđanove radove koji bi bili klasifikovani po konceptima i pojmovima... Zato se taj projekat zvao "Rečnik". Ne sećam se šta je sve ušlo u knjigu, ali recimo da smo se bavili terminima kao što su noć, ljubav, grad... Tako smo napravili "Rečnik" od deset reči i ilustracija za koje smo verovali da su počeli da gube smisao u ono vreme. Knjiga izgledala jako dobro i čujem da je i danas čitaju", kazala je Arsić. Kaže da je na Univerzitetu Kolumbija stigla nakon angažmana u njujorškom Državnom Univerzitetu. "Objavila sam knjigu koja je ima naslov "O odlazanju". Ta knjiga je odlično primljena u akademskim krugovima i donela mi je poziciju predavača na Univerzitetu Kolumbija", kaže Arsić i naglašava da pozicija redovnog profesora na Kolumbiji zapravo znači "različite stvari". Za nju nema dileme da je ogromna privilegija biti predavač na Kolumbiji. "Kolumbija je jedno od najmoćnijih mesta intelektualne ekscelencije u Americi. Nalazi se u društvu 7 ili 8 najprestižnijih Univerziteta u SAD. Resursi i pažnja koja je usmerena na naša istraživanja, takođe su velika privilegija za svakog predavača na Univerzitetu Kolumbija", kaže Arsić i dodaje: "Privilegija su i studenti koji su odabrani i najbolji. Predavači i studenti jedni druge usmeravaju u istraživanjima... Uvek se temeljno pripremam za svaki čas jer znam da će to učiniti i moji studenti". Ona dodaje da su humanističke nauke ipak u senci izučavanja primenjenih nauka ili informacionih tehnologija na Kolumbiji. "Akcenat je naravno na sticanju znanja i veština koje pre svega donose novac", kaže Arsić. Digitalnu revoluciju koja ljudima nudi sve više ekrana sa sve kraćim vizuelnim senzacijama, Arsić vidi sa kao istorijsku neminovnost. "To je velika tema. Uvek se setim pojave romana u 18. veku. Svi su tada bili jako zabrinuti da će to da promeni način mišljenja... da je plitkumno i da će prave vrednosti nestati. Nisam sigurna da će opera i pozorište kakve poznamo preživeti 21. vek. preživeće misao i nastojanje ljudi da pravi dobru umetnost. Pitanje je jedino u kakvoj će se formi pojaviti ta umetnost u nekom novom svetu. Nadam se samo da će se pojaviti jako dobre arhive da bi ovo što smo mi radili bila geneologija novih umetnosti koje će se pojavljivati. Možda se pojavi neka nova vrsta opere", kazala je Arsić. Nakon iskustva predavača na Univerzitetu Kolumbija Arsić ističe da je obrazovanju u Srbiji potrebno globalno i mentalno otvaranje. "Mi smo sami sebi važni u Srbiji i studenti treba da izučavaju našu književnost. Sa druge strane mora da postoji srazmera upućenosti u misaone tokove istorije zapada i istoka. To bi bilo jako značajno za izučavanje istorije humanistike u obrazovnom sistemu u Srbiji. Umesto akcentovanja vere i religije, studenti treba da se posvete izučavanju globalnih uporednih istorija i filosofija književnosti u programima studiranja humanističkih nauka", kaže Arsić. Primetila je da su studenti koji dolaze na Kolumbija Univerzitet sa prostora nekadašnje Jugoslavije više usmereni na izučavanje tehnologije. "Kada uzmu neki čas kod mene oni kažu da je sve to divno o čemu sam govorila, ali da ne mogu da napuštaju studije ekonomije ili biznisa", kazala je Arsić. Što se tiče umetničke scene, kaže da avangardne sadržaje na umetničkoj sceni u ovom trenutku treba potražiti na obodima Njujorka. "Ljudi koji sada stvaraju ne mogu da priušte ni galerije ni cene na Petoj aveniji. Ako vas zanima istinska umetnost u Njujorku morate da sednete u metro i da se vozate tri sata do severa Bruklina... Do neke male galerije. To su pravila globalnog kapitalizma", kazala je Arsić.

Datum: 29.09.2022

Medij: Vreme

Rubrika: Bez naslova

Autori: Redakcija

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: Pouzdani nepouzdani pripovedač

Napomena:

Površina: 1886

Strana: 42,43,44,45

KULTURA

42 Retrospektivna izložba Mrđana Bajića, Muzej savremene umetnosti Beograd, 24. 9. 2022 – 23. 1.

Pouzdani nepouzdani

Mrđan Bajić je jedan od najistaknutijih i najaktivnijih srpskih umetnika, značajne međunarodne reputacije i uzorne biografije, koju ispisuje u neuzornim, turbulentnim decenijama diskontinuiteta

Foto: Bojana Janjić

Nepouzdan pripovedač počeo je da pripoveda početkom osamdesetih godina 20 veka. I to upravo jezikom koji se u to doba uobličavao na svetskoj i domaćoj sceni – jezikom postmoderne. Opređeljuje se da savremenom leksikom govori o svom vremenu, dodelivši sebi ulogu nepouzdanog pripovedača, sa kritički intoniranim uverenjem da živimo u epohi dominacije pouzdanih pripovedača, a da apsolutna istina koju oni nameću otvara put jednouljvu i odsustvu slobode.

Dakle, protagonista novog duha na jugoslovenskoj/ srpskoj/ beogradskoj umetničkoj sceni, Mrđan Bajić, počeo je da pripoveda vizuelnim jezikom početkom osamdesetih – po današnjim uverenjima, veselim, razigranim, bezbrižnim, novotalasnim godinama. Njegove prve samostalne izložbe dogodile su se 1983. godine, upravo u epicentru generatora nove umetnosti i nove energije, u galerijama beogradskog Studentskog kulturnog centra i Doma omladine Beograda. Njegovi prvi izložbeni iskoraci bili su radikalni i upamtljivi, a po mišljenju istoričarke umetnosti prof. dr Lidije Merenik, on je "prvi u svojoj generaciji počeo razgradnju konvencionalnog medijumskog plana skulpture, izvan tradicionalističkog, normativnog prosedea". Hronološki tok Bajićeve retrospektive *Nepouzdan pripovedač* u beogradskom Muzeju savremene umetnosti upravo započinje ženskim aktom koji se tušira, spirajući sa sebe toksične naslage koje mu donosi svakodnevice. Reč je o dragoceenom segmentu izložbe gde je načinjena rekonstrukcija njegove prve dve samostalne izložbe iz 1983. godine, gde otkrivamo da on tada nije bio potpuno obuzet euforijom, kako se misli, bezbrižnih osamdesetih, već je kroz boje, simbole, prizore i sižee nazirao nadolazeće tesko-be i užase. Bajić je prvi umetnik generacije osamdesetih kome je priredena retrospektiva u beogradskom Muzeju savremene umetnosti.

29. septembar 2022. VREME

Datum: 29.09.2022

Medij: Vreme

Rubrika: Bez naslova

Autori: Redakcija

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: Pouzdani nepouzdani pripovedač

Napomena:

Površina: 1886

Strana: 42,43,44,45

2023.

43

pripovedač

Mrđan Bajić jedan je od najistaknutijih i najaktivnijih srpskih umetnika, značajne međunarodne reputacije i uzorne biografije, koju ispisuje u neuzornim, turbulentnim decenijama diskontinuiteta. Izlagao je u mnogim svetskim galerijama i na značajnim manifestacijama, uključujući bijenala na Cetinju, u Sao Paulu, Pančevu, Solunu, kao i Veneciji, gde je izlagao više puta. O njegovom radu pisali su brojni autori, između ostalih: Loran Heđi, Bojana Pejić, Filiberto Mena, Žarko Radaković, Anri-Fransoa Debaje, Irina Subotić, Leonida Kovač, Ana Bogdanović, Marija Stanković, Branka Arsić, Antonelo Tolvo, Olivije Kaplen, Lidija Merenik. Diplomirao je i magistrirao na vajarskom odseku Fakulteta likovnih umetnosti u Beogradu, u klasi prof. Jovana Kratohvila, gde je prvo angažovan kao asistent, a potom

i kao profesor. U prvoj polovini 90-ih godina boravi i radi u Parizu. U Beograd se vraća krajem 1996. godine. Dobitnik je niza značajnih nagrada i priznanja, uključujući orden Viteza umetnosti i književnosti Ministarstva kulture i komunikacije Republike Francuske 2015. godine. Za dopisnog člana Srpske akademije nauka i umetnosti izabran je 2021. godine.

Njegova dugo i pedantno pripremana retrospektiva u beogradskom Muzeju savremene umetnosti, naslovljena *Nepouzdani pripovedač*, uzbudljiv je arhiv lične i kolektivne memorije od sredine 20. veka do današnjih dana, kojim su obuhvaćeni i brojni istorijski i civilizacijski aspekti. Fascinantna po obimu i produkciji, kao i složenosti i raznolikosti sadržaja i izvedbi, predstavljena na svih pet nivoa Muzeja, postavka obuhvata 168 dela, skulptura

i crteža, nastalih tokom protekle četiri decenije, od kojih blizu tri četvrtine nikada nije predstavljeno u Beogradu, a čak njih petnaest je namenski izrađeno za beogradsku retrospektivu. Kustoski tim: Miroslav Karić, Aleksandra Mirčić i Žaklina Ratković, u saradnji s umetnikom, osmislio je kompleksnu dramaturgiju postavke – dinamičan sled tematskih i hronoloških celina, sa nizom aneksa. Postavka počinje u Parku skulptura, prostoru ispred Muzeja, svojevrsnom kapijom koja publiku uvodi u postavku. Reč je o dve monumentalnim skulpturama: *Bring me back* i *Branderbuška kapija*, kojima su označene globalne koordinate sveta u kojem živimo.

Već krajem osamdesetih godina Bajić je definisao osnovnu konturu svog umetničkog jezika. Pojmom "skulptotektura" »

Datum: 29.09.2022

Medij: Vreme

Rubrika: Bez naslova

Autori: Redakcija

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: Pouzdani nepouzdati pripovedač

Napomena:

Površina: 1886

Strana: 42,43,44,45

44

(skulptura+arhitektura) istoričarka umetnosti Lidija Merenik tada određuje karakter i, pokazaće se, trajnu odliku njegovih ostvarenja. Reč je o značenjski i vizuelno kompleksnim konstrukcijama destabilizovanog oslonca, koje opredmećuju narativnu potku. Njihov cilj je da destabilizuju pogled posmatrača i iniciraju drugačiju vizuru posmatranja pojedinih narativa, ali i sveta u celini. Mrđanov jezik je kompleksan, filigranski precizan, zavodljiv, uvek sa vidljivom ili skrivenom žaokom, povremeno u oštroj opoziciji prema vlasti i ideologiji. Tumačeći svoj aktuelni umetnički fokus, Bajić objašnjava: "Trudim se da paralelno razvijam tri segmenta koja me interesuju – ono što je sasvim privatno, pitanje individue, unutrašnjeg, u interakciji sa globalnom situacijom koja se prelijeva na naše živote, i što je postalo neodvojivo od naše sadašnjice. Jer, pre dva veka, to što se dešava u Ukrajini ili u Kini nije bilo krucijalno za život u Srbiji. Danas jeste. I konačno, ono što je lokalno, samo ovdašnje, možda malo teže razumljivo širem pogledu, ali je za mene takođe važna tema kojom se bavim".

Osim rekonstrukcije Mrđanovih prvih samostalnih izložbi, postavka obuhvata još dve značajne rekonstrukcije. *Jugomuzej* je jedan od njegovih najznačajnijih i

najkompleksnijih projekata, koji je razvijao od 1998. do 2004. godine, fokusiran na velike istorijske narative Jugoslavije, prvi put predstavljen 2000. godine u Centru za kulturnu dekontaminaciju, a koji je u sklopu postavke u MSUB koncipiran kao svojevrstan muzej u muzeju. Na trećem nivou Muzeja načinjena je rekonstrukcija Bajićeve izložbe u nekadašnjem paviljonu Jugoslavije u Đardinima, na 52. Bijenalu u Veneciji 2007. godine, kada je Srbija na ovoj prestižnoj manifestaciji prvi put nastupila kao samostalni državni entitet.

Postavka obuhvata niz ubedljivih monumentalnih skulpturalnih tumačenja istorije i geografije, koja čine posebne segmente izložbe. Preteći nahten, sklon padu, *Spomenik spomenicima koji padaju (2020–2022)* "frankenštajnovska" je tvorevina sastavljena od segmenata šest razbijenih skulptura oligarha: generala Roberta Edvarda Lija, Staljina, Leopolda II od Belgije, generala Franka, kraljice Viktorije, na čijem vrhu je postavljen profil, mešavina likova Sadama Huseina i Mao Cedunga. Reč je o skulpturi koja bi kao upozoravajući defomisan obelisk trebalo da stoji na centralnim trgovinama svih svetskih prestonica.

Markantan deo postavke zauzima Bajićev *Autoportret sa 13 glava (2020/22)*. "Imao sam dosta težak oblik kovida,

koji me je doveo do saznanja da je ono što umišljamo vrlo često isto tako realno kao i ono što nam se realno događa. Odnosno, da iz unutrašnje perspektive, ti tokovi imaju gotovo isti intenzitet. To je na tragu nekih poremećaja o kojima znamo iz literature, a koje, eto, ponekad i sami osvestimo. Pošto sam ja prilično opsednut skulptorskim mišljenjem, pokušao sam da napravim jednu analizu. Radi se o 13 glava koje reprezentuju istorijski razvoj prikaza ljudskog lika od neolita, preko Rima, Grka, renesanse, Đakometija, do 'smajlija' i čoveka sa maskom – to je konglomerat od 13 segmenata koji pokriva jedno istorijsko vreme koje je ujedno i lično vreme. Analizom plastičkog jezika tih radova pokušao sam da rekonstruisem udeo takve vrste percepcije u sopstvenoj percepciji sveta, da istražim poziciju jednog tela koje razgovara iz tih različitih aspekata", objašnjava Bajić.

U finalnom segmentu postavke nalazi se amblematska kompozicija *Na lepom plavom Dunavu*, prvi put izložena 2013. godine u Smederevu, davnašnjoj prestonici Srbije. Bazu ove skulpture čini brod za spasavanje, koji nosi konstrukciju na koju je, kao jedro, apliciran print Srbije, koji pruža iluziju trodimenzionalnosti predela, okrenut naopačke. "Nisam hteo da kažem da je Srbija naopaka ze-

Datum: 29.09.2022

Medij: Vreme

Rubrika: Bez naslova

Autori: Redakcija

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Napomena:

Površina: 1886

Naslov: Pouzdani nepouzdana pripovedač

Strana: 42,43,44,45

mlja, hteo sam da kažem sledeće. Svaki Francuz, svaki Belgijanac, svaki Holanđanin, kada vidi mapu svoje zemlje okrenute naopako, on je momentalno razazna. Mi smo nekako još uvek u ne-definisanoj magli koja postoji zahvaljujući objektivnim istorijskim okolnostima, ali ona čini da mi zapravo ne znamo dokle se prostire granica naše odgovornosti. Pošto ne znamo dokle se prostire granica naše odgovornosti, onda se prilično neodgovorno i ponašamo", kaže Bajić.

Postavka se završava crtežom/nacrtoom monumentalnog spomenika *Strela*, posvećenog ubijenom premijeru Zoranu Đinđiću, koji je 2016. godine odabran na konkursu, u međuvremenu izveden, ali čeka da se nađe adekvatno mesto za njegovo postavljanje. Ovaj finalni akcenat otvara i pitanje pozicije javne skulpture u našoj sredini, čiji se tretman sapleo negde na pragu koji razdvaja 19. i 20. vek. Nije reč isključivo o memorijalnoj skulpturi, već o delima u javnom prostoru koja bi oplemenjivala duh urbanog tkiva. Konkretno, ukoliko izuzmemo *Pozorišnu skulpturu* u foajeu Jugoslovenskog dramskog pozorišta, Bajić je, tokom četiri decenije intenzivnog rada, u javnom prostoru Srbije postavio rad u Parku skulptura u Arandelovcu i, zajedno sa Britancem, "tarnerovcem" Ričardom Dikom, posle višegodišnjih peripetija, ostvario arhitektonsko-skulptorsku celinu pešačkog mosta na Kalemegdanu *Odavde dovd*.

I dok je slika na otvaranju izložbe, koju su u prisustvu izuzetno velikog broja posetilaca, među kojima su bile brojne značajne ličnosti iz naše zemlje ali i iz sveta, bez političkih govora, otvorili direktorka MSUB Marijana Kolarić i kustoski tim, kao i britanski umetnik Ričard Dikon, na trenutak stvorila utisak da "pristojna Srbija" postoji i ima budućnost, već istog vikenda ta je slika poljuljana nasrtajem pripadnika "navijačke Srbije". Naime, pod okriljem noći, u ranim jutarnjim satima, grupa huligana, iz čiste obesti, kamenovala je autobus, deo skulpture *Bring me back*, postavljene ispred Muzeja, razbivši stakla. ¶

DANIJELA PUREŠEVIĆ

Datum: 20.10.2022

Medij: NIN

Rubrika: Kultura

Autori: Snežana Stamenković

Теме: Музеј савремене уметности у Београду

Напомена:

Површина: 582

Naslov: Између realnog i asocijativnog

Strana: 53

НЕПОУЗДАНИ ПРИПОВЕДАЧ

Између реалног и асоцијативног

Сви вишедеценијски аспекти Мрђана Бајића представљени су на ретроспективној изложби у Музеју савремене уметности у Београду, на свих пет нивоа, где је изложено више од 160 радова који нуде прилику публици да у даху сагледа његов уметнички и педагошки континуитет

Мрђан Бајић припада групи скулптора који су свој уметнички језик формирали у току или непосредно након великих промена на домаћој сцени, провоцираних од актера такозване Нове уметничке праксе, али и на таласима интернационалних уметничких стремљења који су допирали из светских културних средишта. Интегришући сва та различита уметничка искуства, у вибрантном полимедијском културном окружењу, ти млади људи су тада успели да изнедре оригиналне уметничке форме, посебне у својој репрезентативности. Настала је изузетна генерација вајара, који данас, као професори, едукују нове младе талентоване уметнике, стварајући тако веома важну линију континуитета у овој уметничкој дисциплини. Управо сви ти вишедеценијски аспекти и мене Мрђана Бајића представљени су на ретроспективној изложби у Музеју савремене уметности у Београду. На свих пет нивоа музеја изложено је више од 160 радова који нуде прилику публици да у даху сагледа Бајићев уметнички и педагошки континуитет.

У покушајима за проналажење доброг начина за ишчитавање различитих равни Бајићевог вајарског рада предочених на изложби, коју су брижљиво кустоски заокружили Мирослав Карић, Александра Мирчић и Жаклина Ратковић, можда би учинковит био онај који полази од његовог цртачког опуса. Емотивно

ТАНЈУГ/МИЛОШ МИЛИВОЈЕВИЋ

интензиван, драматичан и упечатљив, Бајићев цртеж пружа увид у праидеју рада, менталну имагинацију из које настају скулпторалне форме - својеврсне визуелне секвенце виртуелне 3Д представе неког будућег рада. Ове идеје, у даљем процесу, бивају интерпретиране као скулптуре малог формата, да би, у зависности од околности, биле реализоване као скулптуре у простору.

Сваки од радова подразумева одређени простор смишљен као

идеално или замишљено окружење скулптуре и саму скулптуру која је у својој конкретној материјалној реализованој форми најчешће спој сасвим препознатљивог реалног људског, животињског или предметног облика, својеврсне метафоричне или реторичке главе скулптуре, и њеног тела, најчешће датог у форми необичне и тешко докучиве конструкције. На неки начин свака скулптура развија дијалог између конкретног и апстрактног, реалног и имагинативног, па се самим тим и читање рада креће у недефинисаном подручју, негде у релацији између реалног и асоцијативног. У том широком вајарском асоцијативном наративном простору крије се уметничка, културолошка, социјална и лична елаборација свих тема Бајићевих скулптура.

Сваки од радова подразумева одређени простор смишљен као идеално или замишљено окружење скулптуре и саму скулптуру која је у својој конкретној материјалној реализованој форми најчешће спој сасвим препознатљивог реалног људског, животињског или предметног облика

СНЕЖАНА СТАМЕНКОВИЋ

NIN/20/10/2022. 53

Datum: 14.10.2022

Medij: Bazar

Rubrika: Bez naslova

Autori: Redakcija

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Napomena:

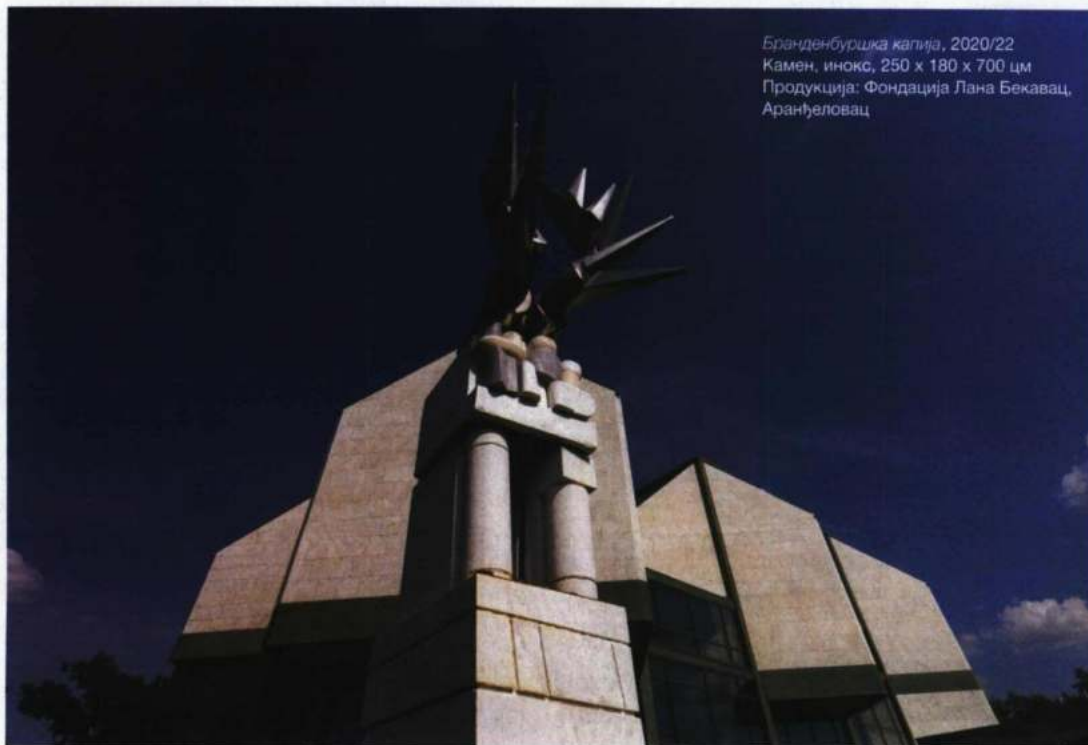
Površina: 2013

Naslov: NEMINOVNOST JUGOSLAVIJE

Strana: 32,33,34,35

ИЗЛОЖБА

Бранденбуршка капија, 2020/22
Камен, инокс, 250 x 180 x 700 cm
Продукција: Фондација Лана Бекавац,
Аранђеловац

НЕМИНОВНОСТ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Културолошке удаљености и (не)разумевање, експанзионизам и милитаризма великих светских сила, (пост)транзиционе реалности Србије, планетарне еколошке кризе, геостратешке подељености... Звучи немогуће као опис једне изложбе, али могуће је уколико је то изложба Мрђана Бајића

Пише НИКОЛА ТОДОРИЋ
Фото МСУБ, БОЈАНА ЈАЊИЋ

Мрђан Бајић говори језиком постмодерне скулптуре још од почетка осамдесетих година. Тај језик разуме цео свет. Његово име познато је свима, а његова дела имају боља значења него дела најславније скулптора на свету Џефа Кунса. Уосталом, они и нису за поређење јер Кунс је мајстор оригинала фалсификата, а Бајић је мајстор оригинала.

На ретроспективној изложби његових радова Непоуздани приповедач у београдском Музеју савремене уметности један од најважнијих сегмената је *Yugomuzej* јер је Југославија као идеја дубоко урезана у рад и живот Мрђана Бајића. Зато је цела изложба простор у којем се сударају и даље настављају интимно и јавно, лично и политичко,

сентиментално и историјско, садашње и прошло, преглићу се у сликама и симболима указујући на неминовност присуства историје у људским животима.

Кроз изложбу нас воде кустоси Мирослав Карић, Александра Мирчић и Жаклина Ратковић, који нам говоре о Бајићевом уметничком изражају, као и самој реализацији поставке.

Други ниво изложбе представља рад *Yugomuzej*. Шта представља Југославија у оквиру такве теме, да ли је *Yugomuzej*, музеј у музеју?

Неизбежност теме испитивања односа уметности према актуелном друштвено-политичком тренутку, оличеном у

Datum: 14.10.2022

Medij: Bazar

Rubrika: Bez naslova

Autori: Redakcija

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Napomena:

Površina: 2013

Naslov: NEMINOVNOST JUGOSLAVIJE

Strana: 32,33,34,35

ратовима, кризама, суноврату свих вредности као и појави историјског ревизионизма, брисања свих трагова и искустава везаних за некадашњу Југославију, којом се уметник бавио током последње деценије XX века, резултирала је на њеном крају једним од Бајићевих најкомплекснијих пројеката – *Yugomuzej*-ом. У тематско-садржајном смислу фокусиран на велике историјске наративе Југославије у свим њеним фазама државних постојања, *Yugomuzej* је, по речима аутора, имао интенцију да се ткиво историјских факата употреби као материјал за обликовање једног непостојећег музејског простора, који ће захваљујући мноштву артефаката постати постојећим. *Yugomuzej* је структуриран по узору на праве музејске институције (депо, библиотека, архив, музејска продавница, дечији клуб) и обухвата експонате реализоване у медијима од дигиталног колажа, објеката, до скулптура карактеристичних по Бајићевом монтажном поступку и увезивању, у овом случају, визуелних референци, мотива, симбола, мас-медијских слика везаних за животну и јавну сферу бивших Југославија.

По речима Мрђана Бајића, једна од идеја *Yugomuzej*-а била је да се проблематизује теза о музеју као месту у које се смешта уметност и да се градња музеја прогласи гестом уметности?

Да. Прва свеобухватна презентација *Yugomuzej*-а одржана је у августу и септембру 2001. у Центру за културну

деконтаминацију, у Београду, а касније је представљана кроз различите презентационе форме на Бијеналу у Сао Паолу, *Kunsthalle Wien project space* у Бечу, Бијеналу у Венецији... На актуелној изложби у Музеју савремене уметности поставка *Yugomuzej*-а обухвата неколико сегмената: *Yugomuzej 1998 – 2007*, рад из колекције МСУ; *Yugomuzej: Павиљон – 1998/2007/2022* – подручје без сигнала, реализован кроз конкретну архитектонску форму; *Yugomuzej: Депо* који чини инсталација од 15 фото објеката и дигитална презентација пројекта. *Yugomuzej* на актуелној изложби тако постаје својеврсни музеј у музеју, *site specific* интервенција у контексте институције чија ће вишедеценијска југословенска оријентисаност такође рефлектовати све промене и изазове у друштвено-политичко-идеолошким дискурсима на овдашњим просторима последњих тридесет година. Индивидуална и колективна преплитања историјских искустава за уметника остају важна идејна полазишта у конципирању и конструисању дела која успостављају дијалог са посматрачем на такав начин да покрећу ново трансформативно искуство, односно дестабилишу и преиспитују позиције виђеног, доживљеног и запамћеног.

Колико су распад, а пре тога живот у Југославији утицали на стваралаштво Мрђана Бајића?

Мрђанови професионални почети и уметничка формирања везана су за почетак осамдесетих година прошлог века,

Datum: 14.10.2022

Medij: Bazar

Rubrika: Bez naslova

Autori: Redakcija

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

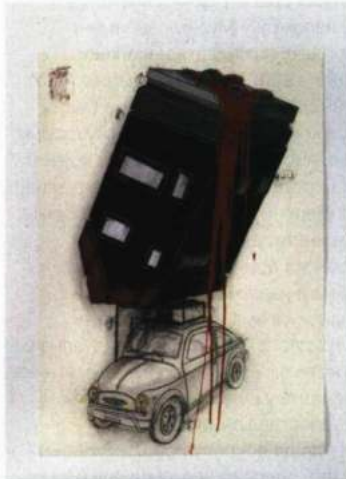
Naslov: NEMINOVNOST JUGOSLAVIJE

Napomena:

Površina: 2013

Strana: 32,33,34,35

Crna kuća koja peva la la la, 2021/2022.
угаљ, olovka, pigменти, akrilne boje i
kolaž na papiru, 170 x 125 cm
foto: Vladimir Popović

Čovek koji nosi zvezdu, 2021/2022.
угаљ, olovka, pigменти, akrilne boje i
kolaž na papiru, 170 x 125 cm
foto: Vladimir Popović

Горгона, 2012.
Гвожђе, алуминијум, клавир, црне кошуље, 320 x 270 x 240 cm
Колекција: Делта Холдинг

Yugomuzej, 1998-2007.
Инсталација (дрво, гвозђе, алуминијум,
текстил, картон, електро-инсталација)
380 x 500 x 500 cm
Музеј савремене уметности, Београд

Аутопортрет са 13 глава 2020/22
Бронза, алуминијум, инокс, гвозђе, дрво
370 x 120 x 120 cm
Продукција: Галерија Рима, Београд

односно за период који је у уметности донео обнову интересовања за класичне сликарске и скулпторске поступке, материјалност, означи повратак фигурацији, наративности, чулности и субјективности. У локалном контексту, осамдесете су обележене врло живом излагачком и интелектуалном активношћу која се, као и у претходној деценији, одвијала у уметничким круговима окупљеним, најпре око Студентског културног центра, у којем честа гостовања бројних проминентних европских и светских уметника, кустоса и теоретичара упознају и повежу овадашњу стручну јавност са глобалним уметничким

дешавањима. У таквој културној клими, са увидима у шире контексте кретања и нових тенденција на интернационалној уметничкој сцени и уз врсно познавање скулпторског наслеђа, нарочито токова југословенске модернистичке скулптуре, Бајић започиње своја истраживања. Први радови показују ауторова интересовања у домену разматрања скулпторског садејства простора и тела, примене класичне вајарске технике али и наговештавају потоња бављења изражајним и значењским потенцијалима различитих материјала и њихових комбинација. Бајићев тематски репертоар у поменутом периоду обележиће његова бављења могућностима документарности у транспонованима призора интимних свакодневних наратива, као и садржаји чије изворе

Datum: 14.10.2022

Medij: Bazar

Rubrika: Bez naslova

Autori: Redakcija

Теме: Музеј савремене уметности у Београду

Напомена:

Површина: 2013

Naslov: NEMINOVNOST JUGOSLAVIJE

Strana: 32,33,34,35

проналази у причама, легендама, литерарним предлошцима, митологији...

Крај осамдесетих година прошлог века био је за уметника период пуног замаха у продукцији, учесталих позива за међународне изложбе.

Да, али и припрема за улазак у ново животно и стваралачко поглавље пресељењем у Париз, у тренутку када на овдашњим просторима почиње драматичан распад некадашње заједничке државе и деценија турбулентних друштвено-политичких дешавања. Управо та ситуација ће у великој мери обележити Бајићев боравак у иностранству, где започиње серију дела за која и сам каже да у погледу пластичких интересовања нису битно промењена, само су емотивна чворишта постала видљивија, алудирајући тиме на све присутније теме интимних преиспитивања и рефлексивна на тврдо стање стварности у земљи коју је привремено напустио и у коју се неретко враћао. У том контексту, историчарка уметности Јасмина Чубрило пише о два тематска линијама које су заступљене у Бајићевој продукцији током деведесетих: једна, која је директно конфронтирајућа са друштвено-политичком ситуацијом у земљи и њеном предисторијом и друга, која је посвећена флукуацији граница и феномену миграција.

Који историјски наративи су највише утицали на Мрђана Бајића и како се то одразило на његов рад?

Већ смо споменули пројекат *Yugomuzej* односно Бајићева промишљања наратива везаних за историјске прилике и постојања бивше Југославије. Иначе, једна од битних карактеристика уметничког рада јесте константно разматрање актуелног друштвеног тренутка и односа који исти остварује са и према историјски прошлом времену. Без обзира да ли се (не)посредно бави недавном или далеком прошлошћу, локалним или ширим глобалним контекстима, сваки Бајићев рад представља врсно сублимирање различитих временских слојева, густине и интензитета историјских догађаја, појава, манифестовања друштвеног живота, њихових разумевања и колективних перцепција. Бајића ће у том смислу занимати да питања о одређеним феноменима који се тичу непосредних друштвено-политичких околности или глобалне геополитичке ситуације и универзалног стање наше људске егзистенције, отвара пажљиво бираним мотивима и нарочито симболима стално трансформисујућих значења. У радовима представљеним на овој изложби уметник у тематско-проблемски фокус својих истраживања ставља различите наративе од и даље присутног експанзионизма и милитаризма великих светских сила, (пост) транзиционе реалности Србије, планетарне еколошке кризе, геостратешке подељености, културолошких удаљености и (не)разумевања.

Бајићеве скулптуре су монтажног типа. Оне су онда на неки начин и архитектонска дела. Колико је тешко инсталирати његове скулптуре?

Нови правац уметничког деловања који је историчарка уметности Лидија Мереник дефинисала термином скулптуротектура, постаће једна од кључних интерпретација Бајићевог рада која, све до данас, сумира карактеристике развијања његовог специфичног приступа скулптури односно увођења архитектонско-конструкторске методологије у њена истраживања. Појмом скулптуротектуре тумачио се уметников комплексан модус операнди у идејном и материјалном решавању и извођењу скулптуре која је базирана у напетости између различитих принципа, материјала, поступака и технологија. Њиховом употребом и применом Бајић реализује ефектне скулпторске целине чију визуелну и интерпретативну динамику одређује склоп односа статичног и нестабилног, скулпторалног и машински произведеног, утилитарног и културолошко-историјског, уписаног значења у сваки елемент рада. Поставка одређених скулптура на актуелној изложби била је захтевна пре свега у манипулацији њихових саставних компоненти због димензија, тежине и неопходности у смислу велике подршке стручних служби, али са друге стране је била и узбудљив процес и прилика да се испрате фазе у техничкој реализацији једног комплексног уметничког дела. ■

